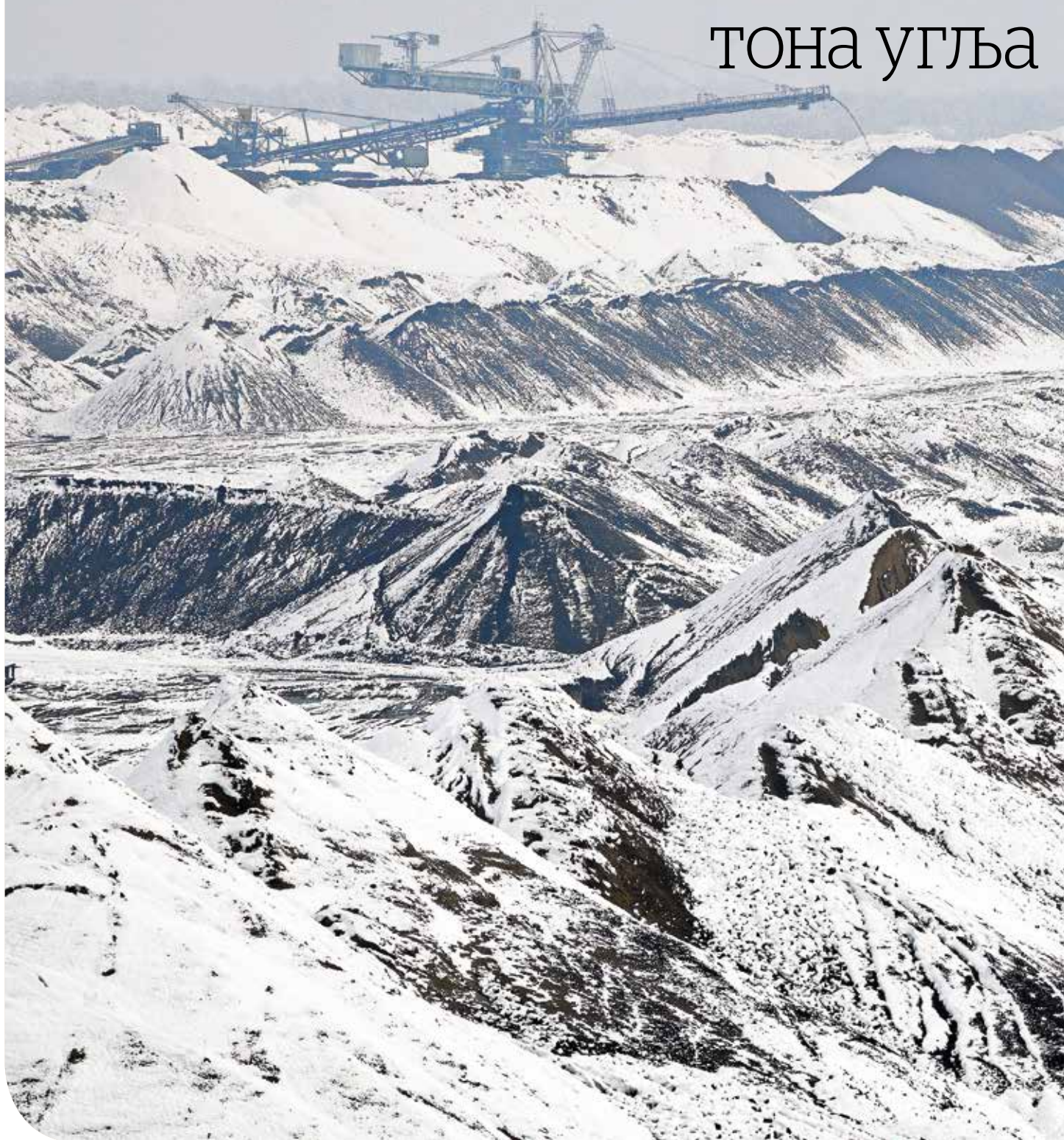

Испуњен план од 30 милиона тона угља

СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА

COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70% алкохола**. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрусом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.

Заједно против COVID-19!

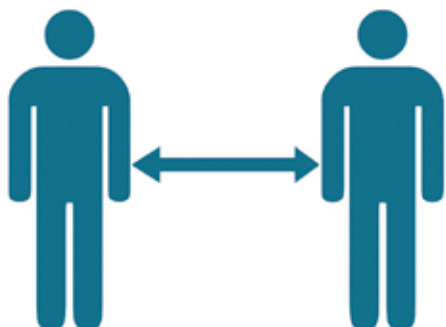

ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфикујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

ЗАПОСЛЕНИ И СТРАНКЕ ОБАВЕЗНИ СУ ДА НОСЕ ЗАШТИТНЕ МАСКЕ ПРИЛИКОМ УЛАСКА И ИЗЛАСКА И ЗА СВЕ ВРЕМЕ БОРАВКА У СВИМ ПРОСТОРИЈАМА ЈП ЕПС, без изузетка.

У наредном периоду биће пооштрене контроле ношења заштитних маски.

**Одржавајте
раздаљину**

**Избегавајте да
додируете лице**

**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

04

из епс групе

Обилазак градилишта
новог термоблока у Костолцу
Убрзање градње блока „Костолац БЗ“

06

актуелно

Успешна година на „Западном пољу“
**Радило се добро,
биће и боље**

15

Поље „Б/Ц“
**Прошли сито
и решето**

16

репортажа

У посети јединој ковачници у „Колубари“
**Занат који
изумири**

18

локални мозаик

Успех ученика Техничке школе „Колубара“
**Софтвер за помоћ
при онлајн учењу**

20

Миле Шаула – лазаревачки
сликар светског гласа
Мисли реално, ствара апстрактно

21

Лазаревачко кошаркашко
игралиште „Балерина“
Дух Тројиног двокорака

22

временов

Сећање на Колубарску битку
**Највећа српска
победа**

Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС,
са рударима „Колубаре“ у новогодишњој ноћи

Испуњен план од 30 милиона тона угља

08

О производном процесу
РБ „Колубара“ током 2020. године

Колубарски хероји поново на висини задатка

10

Пословање „Прераде“
у 2020. години

Започето осам важних инвестиција

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Наталија Живковић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: Ана Павловић,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац,
ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић,
ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „БИРОГРАФ СМП“ д. о. о. Београд, ТИРАЖ: 3.500
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Министарство
рударства и
енергетике и ЕПС
пружиће сваку помоћ
извођачу радова

Убрзање градње блока „Костолац БЗ“

Градња новог блока БЗ у Термоелектрани „Костолац Б“ један је од најважнијих пројеката за енергетски систем и „Електропривреду Србије“ због чега је спорост у реализацији недопустива и радови морају да се убрзају, оценили су Зорана Михајловић, потпредседница Владе Србије и министарка рударства и енергетике, и Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, после обиласка градилишта.

– Ово градилиште је веома важно за наш енергетски систем. У озбиљном је кашњењу и заједно са ЕПС-ом и извођачем радова, кинеском компанијом ЦМЕК, покушаћемо да то променимо. За нас је неприхватљив предлог извођача да се радови заврше на јесен 2022. године, из искуства на пројекту у претходном министарству знам да је могуће ствари покренути брже. И овде сам данас да извођачу пошаљем јасну поруку да неке ствари нећемо толерисати, као што нећемо стајати са стране и посматрати реализацију пројекта. Знам колико добро

раде друге кинеске компаније у Србији и ЦМЕК ће морати да им се прикључи – рекла је Михајловићева.

Додала је и да је ЦМЕК прва компанија која је најавила успорење радова због пандемије и да ће Министарство и ЕПС бити ту да пруже сваку помоћ.

– Именовали смо мали тим који ће бити овде све време, учинићемо све да помогнемо извођачу, али ћемо и обавити разговоре да би се овај блок завршио и раније. Ниједно градилиште у саобраћају и

инфраструктури није стало с радом током пандемије, овде фале људи, инжењери и ефикаснија реализација. Учинићемо све да променимо овај ток спорости јер ЕПС-у су потребне нове инвестиције и пројекти – закључила је она.

Милорад Грчић рекао је да је стање на градилишту у Костолцу у значајној мери у фази кашњења, те да је изгубљено пет година од потписивања уговора до почетка радова 2018.

– Ово је један од најважнијих пројеката за ЕПС, изградња

350 мегаватног блока. Важно је да се што пре заврши и буде на мрежи. Уговор за пројекат је по принципу кључ у руке. Срећан сам због помоћи коју ћемо имати од Министарства, јер овај пројекат доприноси стабилности ЕПС-а и стабилности снабдевања електричном енергијом. Сигуран сам да ћемо, без обзира на све проблеме, већим ангажовањем и већим приливом радника из Кине успети да убрзамо радове и да ћемо већ почетком 2021. видети значајне промене на градилишту – рекао је Грчић.

Р. Е.

Блок БЗ

Нови блок „Костолац БЗ“ снаге 350 MW, једна је од највећих инвестиција у домаћем енергетском сектору и прво велико енергетско постројење које се гради у Србији након скоро три деценије. ЕПС ће добити модеран, ефикасан блок који ће испуњавати све домаће и европске еколошке критеријуме и дугорочно ће повећати сигурност српског енергетског система.

■ Ефекти ревитализације ХЕ „Зворник“

Нови дневни рекорд

Са произведених 2,84 милиона киловат-сати електричне енергије у ревитализованој хидроелектрани „Зворник“ 11. јануара забележен је нови дневни рекорд у производњи електричне енергије. У 65 година дугој историји ове ХЕ, то је апсолутни рекорд у производњи.

У хидроелектрани „Зворник“ пројекат је започет 2016. и ревитализација сва четири агрегата завршена је почетком 2020. године. Снага агрегата повећана је за укупно 30 мегавата, а вредност инвестиције износила је 70 милиона евра од чега је 65,5 милиона евра из кредита КfW банке. Нови агрегати, при тренутним хидролошким условима, производе око 20

одсто више енергије него стари агрегати.

Након ревитализације, укупна инсталисана снага агрегата је 125,6 мегавата, што је за 30 одсто више у односу на снагу пре ревитализације. То представља снагу додатног агрегата. Ревитализација је допринела већој производњи електричне енергије, мањим трошковима одржавања и продужетку животног века ове хидроелектране за нових 40 година. Очекивано повећање производње електричне енергије ове хидроелектране на годишњем нивоу је и до 15 одсто, зависно од хидролошких услова или око 70 милиона киловат-сати електричне енергије.

Р. Е.

Влада Србије постала оснивач „ЕПС Дистрибуције“

Зорана Михајловић, потпредседница Владе Србије и министарка рударства и енергетике, и Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, потписали су уговор којим се оснивачка права ЕПС-а над Оператором дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуцијом“ преносе на Владу Србије.

— Коначно јасно подељене делатности повећаће ефикасност оба предузећа, која ће остати у државном власништву. Држава ће јачати ЕПС инвестицијама у нове капацитете, и у заштиту животне средине. Визија која не треба да се спроведе у наредних 20 година, него што пре, јесте да ЕПС буде регионално моћно предузеће. Визија за ОДС је да губици буду сведени на најмању могућу меру, а то значи да буду најмање неколико пута нижи него сада. Потрошачи треба да буду задовољни и квалитетом електричне енергије, а не само количином и испоруком — рекла је Михајловићева.

Она је радницима ЕПС-а и „ЕПС Дистрибуције“ поручила да верују прво у своје фирме и у Владу Србије.

— Учинићемо све да радници могу несметано да обављају своје делатности. Нема бојазни да ће ЕПС или ОДС бити

приватизовани. Те компаније су наше злато које ћемо чувати и даље развијати. Нема бојазни ни да ће било ко остати без посла јер су компанијама потребни радници, пошто их нема довољно. У наредних годину дана очекујем резултате јер не треба много да ОДС буде још бољи, и да ЕПС почне радове на новим хидроелектранама и новим постројењима која се тичу заштите животне средине — истакла је Михајловићева.

Милорад Грчић је рекао да је пренос оснивачких права на Владу Србије завршетак процеса започетог пре пет година, који подразумева усклађивање

са законским обавезама и смерницама које је прописала Влада Србије.

— Од данас је Влада Србије власник и оснивач и „ЕПС Дистрибуције“ и „Електропривреде Србије“, као што је власник и оснивач ЕМС-а. ЕПС ће наставити са модернизацијом и улагањем у заштиту животне средине и у нове производне капацитете. Посебно ћемо бити посвећени улагању у обновљиве изворе енергије, како бисмо имали све више зелене енергије у будућности. Поносан сам јер ће у наше време бити изграђена и два постројења за одсумпоравање

димних гасова на ТЕНТ А и ТЕНТ Б — рекао је Грчић и пожелео ОДС-у срећу у даљем раду.

Бојан Атлагић, в. д. директора „ЕПС Дистрибуције“, рекао је да ОДС-у следи добијање лиценце и доношење низа других правних аката за функционисање и истакао да ће ОДС кроз развој пружити већи квалитет услуга корисницима.

Председник Синдиката ЕПС-а Милан Ђорђевић поручио је запосленима и у ЕПС-у и у ОДС-у да нема бојазни јер чин давања имовине „ЕПС Дистрибуције“ Влади Србије ништа суштински не мења пошто је и ЕПС 100 одсто државни.

— На овај начин ствара се могућност за даљи развој и још ефикаснију дистрибуцију електричне енергије и боље снабдевање привреде и грађана, као и велике уштеде у смањењу крађе, губитака на мрежи и одржавању мреже. Очекујемо да Влада Србије настави развој ЕПС-а и ОДС-а, и да ЕПС постане лидер на тржишту овог дела Европе — рекао је Ђорђевић.

Председник Синдиката ОДС-а Бранко Томић оценио је да ће ОДС оправдати своје постојање и да ће после ове промене кроз даљи развој радити боље и ефикасније.

Р. Е.

■ Из ТЕНТ Б

Остварен годишњи план производње

У Термоелектрани „Никола Тесла Б“ у Ушћу 29. децембра произведено је и електроенергетском систему земље предато 7,9 милијарди киловат-часова електричне енергије, чиме је ова термоелектрана испунила план производње за 2020. годину.

— Успех је утолико већи јер је остварен у отежаним условима изазваним вирусом Covid 19 и ово је заједнички успех свих

запослених у термоелектрани који су дали несебичан допринос у остварењу овог производног резултата — рекао је Дарко Шарић, директор ТЕНТ Б.

Ово је још један у низу успешних резултата ове термоелектране у којој су инсталирани најснажнији термокапацитети ЕПС-а и у којој се производи више од 20 одсто електричне енергије у Србији.

Р. Е.

■ Успешна година на „Западном пољу“

Радило се добро, биће и боље

Остварена производња планираних 12,3 милиона тона угља. После детаљних ремонта, последњих дана старе године замах и на јаловини

У години коју смо испратили, осим тешкоћа које су нас све задесиле, било је и лепих ствари – малих и великих победа и добрих резултата. На најпродуктивнијем „Колубарином“ копу, сумирајући учињено у 2020. години, кажу да је међу оним чиме се могу похвалити сигурно сазнање да су добро радили.

Упркос томе што имају разлога за задовољство, први човек „Тамнава-Западног поља“ Горан Томић каже да очекује да у новој години резултати буду много бољи.

– Током протеклих 12 месеци значајно нам се повећао број запослених радника ангажованих на уговор о повремено-привременим пословима или преко предузећа „Про-Тент“. То је значило солидну консолидацију у кадровском смислу, коју је пак пандемија у неколико наврата донекле пореметила, упркос поштовању и примењивању прописаних мера – рекао је на почетку разговора директор копа.

Говорећи о конкретним резултатима Томић наводи да је остварена производња планираних 12,3 милиона тона угља. Када је реч о лигнити, на „Западном пољу“ годину је обележио недостатак једног багера, јер од четири линије у значајном делу године радиле су само три.

– Рад једног багера надокнадили смо тако што смо погонску станицу и транспортер са Другог јаловинског система, који су технолошки били вишак, преселили на међуслојну јаловину. Сматрам да је ово била веома успешна операција, јер смо решили проблем који нас је мучио неколико година, а први пут смо искористили и максималне могућности новог одлагача – објаснио је Томић.

Услед ових околности, план производње јаловине није у потпуности остварен, чему су делимично допринели и детаљни ремонти за ово задужених система. Добро је пак то што је током 2020. године сервисирање опреме заиста темељно урађено, што се посебно види на Првом систему који, према речима директора, сада ради као подмлађен. На Другом су сервиси такође детаљно урађени, први пут су мењане сајле на багеру, а на систему је урађена комплетна реконструкција.

– Све то омогућило је да смо на крају године ипак имали заиста одличан замах на јаловини. После почетка рада Другог система половином децембра, већ после седам дана, 22. децембра, остварена је рекордна

дневна производња од 185.000 кубика. Није то био једини дан са оствареном изузетном производњом, забележено је и 160.000 кубика ископаних у дану. Ови бројеви показују да је погонска спремност јаловинских система одлична, иако то у неповољним временским условима не може увек да дође до изражаја – објашњава Томић.

Директор „Западног поља“ каже да су рудари ову зиму дочекали спремни, а да ће на пролеће завршити започети посао сређивања копа.

– Настојимо да омогућимо миран и стабилан рад. Стасала је генерација младих инжењера који су се прекалили радећи у смени десетак година и зато смо их унапредили за шефове система. Међутим, недостају нам машиници и заваривачи. То је категорија запослених која на копу обавља тешке послове и одајем им признање, јер је у сваком послу пола њихово – каже Томић.

После 2019. и прошла година је запосленима била јубиларна – обележили су 17. новембра четврт века ископавања угља. Уз то, за рударе на „Западу“ је и 26. децембар јубиларни дан – навршено је шест година од новог почетка копања лигнита после катастрофалне поплаве 2014. године. Од „рањеног“ угљенокопа све време од тада тражи се редовна, велика производња. Уз редован, често и појачан темпо рада, враћали су машине и опрему у функцију.

Директор подсећа да је током прошле године започета, а сад је већ при крају, и изградња и опремање линије од девет бунара, чиме је омогућено да коп добије озбиљну зону одводњавања испред фронта радова. На лето се очекују први резултати, а прави ће се, верују, видети током наредне зиме.

М. Димитријевић

Све теже стићи до угља

На „Западу“ знају да ни следећа, ни године коју су пред рударима, сигурно неће бити лаке. Све теже је стићи до тоне угља, јер је лежиште све неповољније и сложеније. У прошлој години је за ископаних 12 милиона тона лигнита морало да буде пребачено шест милиона кубних метара прослојака, а ове године за исту количину угља биће неопходно откопати и пребацити око девет милиона кубика.

Испуњен план од 30 милиона тона угља

Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, и Миодраг Ранковић, председник Синдиката радника Рударског басена „Колубара“, посетили су рударе „Колубаре“ у новогодишњој ноћи и честитали им на испуњеном годишњем плану производње од 30 милиона тона угља.

– То је четврти пут у историји „Колубаре“ да је произведено 30 милиона тона угља у једној години. Овај резултат је још значајнији јер је постигнут у једној од најтежих година, у којој је пандемија коронавируса погодила свет и Србију – рекао је Грчић у посети рударима Поља „Б“.

Он је захвалио рударима и свим радницима ЕПС-а што су и у најтежим тренуцима показали одговорност и посвећеност и тако омогућили да електроенергетски систем Србије нормално функционише и да има довољно електричне енергије и за све ковид болнице, грађане и привреду.

– Рудари су испунили оно што је тражено од њих и тако показали патриотизам према својој држави, јер захваљујући њима сијају сијалице и ради сваки апарат у болницама – рекао је Ранковић и захвалио првом човеку ЈП ЕПС на сталној подршци рударима.

Укупна производња угља у ЕПС-овом огранку „Колубара“ у 2020. години износила је 30.027.392 тоне. На коповима, захваљујући

■ Директор Грчић захвалио је радницима на исказаној одговорности и пожртвованости

којима се произведе сваки други kWh у Србији, ископано је око 270.000 тона угља више од плана и око 314.000 тона угља више него 2019. године.

Овај резултат је још значајнији када се има у виду да је остварен у отежаним условима изазваним епидемијом вируса

Covid-19 и представља заједнички успех свих запослених у „Колубари“. Од почетка пандемије вируса Covid-19, рудари „Колубаре“ су дали свој максимум и још једном показали да су спремни да одговоре на све изазове и да су најбољи када је најтеже.

Р. Е.

■ Лепе вести са „Тамнава-Западнoг поља“

Рекорди на јаловинским системима

Рудари са јаловинских система су само током једног дана – 22. децембра – откопали и одложили чак 185.371 кубни метар чврсте масе

Последњих дана претходне године са површинског копа „Тамнава-Западнoг поља“, на којем се рудари свакодневно боре на неколико фронта, суочавајући се са тешким временским условима, али и бројним техничким и технолошким изазовима, стигле су лепе вести. Борећи се за сваку тону угља, али и помало се такмичећи са својим колегама

претходницима, рудари са јаловинских система су само током једног дана – 22. децембра – откопали и одложили чак 185.371 кубни метар чврсте масе. Тако су оборили сопствени рекорд у дневној производњи јаловине постигнут 5. априла 2014. године, када су откопали 165.415 кубних метара откритке.

Тога дана, учествујући у рекорду са 84.885 кубика јаловине, и Други БТО систем остварио је своју највећу производњу у историји. Наиме, овим резултатом запослени су успели да оборе рекорд стар тачно десет година, забележен 26. децембра 2010, када су откопали 82.406 кубних метара откритке.

Шеф овог система Бојан Милосављевић поносан је на резултате које су остварили и наглашава да су добро урађени годишњи ремонти омогућили машинама да раде пуним капацитетом. Ипак, подсећа и да су и пре

почетка ремонта два месеца „пребацивали“ месечни план.

Запослени на „Западном пољу“ кажу да на њихово расположење и елан много утиче то што раде са опорављеним и ревитализованим машинама. То значи да имају више воље и времена, јер га не троше на застоје. Додају да су после завршених ремонта јаловински системи данима остваривали изузетне резултате, а да се кулминација десила тог 22. децембра.

Руководилац одлагача са Другог система, Жељко Милићевић, сматра да за постизање добрих резултата, а посебно рекорда у производњи, мора да се поклопи неколико услова. Веома је важно да буду повољни временски услови, да запослени буду тим и да сви раде све, а да машине буду сигурне и одржаване.

М. Д.

Колубарски хероји поново на висини задатка

Упркос отежаним условима изазваним епидемијом вируса Covid - 19, рудари „Колубаре“ ископали више од 30 милиона тона угља, што је четврти највећи резултат у историји. Сачувана стабилност производног процеса, завршени годишњи ремонти опреме и друге планиране активности у циљу одржања сигурне производње

Захваљујући пожртвованом и преданом раду свих запослених Огранка РБ „Колубара“, једна од тежих година завршена је веома успешно. Како за наш лист истиче Милан Мишковић, директор за производњу угља РБ „Колубара“, рудари „Колубаре“ су у 2020. години, упркос свим изазовима које је донела, ископали 30.027.392 тона угља и тиме остварили изузетан производни резултат.

Четврти пут у историји РБ „Колубара“ ископано је више од 30 милиона тона угља током једне календарске године. Успех је утолико већи и значајнији јер је забележен у отежаним условима изазваним епидемијом вируса Covid - 19 и ово је заједнички успех свих запослених који су дали несебичан допринос у остварењу овог производног резултата.

– Производни процес ниједног тренутка није био угрожен, а за производњу електричне енергије у термоелектранама је увек било довољно угља – каже Мишковић.

Од почетка пандемије вируса Covid - 19, током ванредног стања, рудари „Колубаре“ су дали свој максимум и још једном показали да су у свакој кризној ситуацији најјачи и најбољи.

Како истиче директор Мишковић, подршка председника Републике Србије Александра Вучића и в. д. директора ЈП „Електропривреда Србије“ Милорада Грчића раду рудара је огромна.

– Директор Грчић је све време био заједно са нама и радницима у производњи. Као и до сада, а посебно од почетка епидемије и

■ Милан Мишковић

ванредног стања, директор Грчић је давао несебичну подршку, како својим присуством у производним погонима, тако и одобравањем огромних инвестиционих радова неопходних за одржавање стабилног производног процеса и отварање нових копова. Кроз све ове године, увек је показивао разумевање за све раднике нашег огранка, а посебно велико поштовање за производне раднике – каже Мишковић.

Током 2020. године имали смо част да „Колубару“ посети Александар Вучић, председник Републике Србије.

– Председник Вучић је присуствовао званичном отварању новог копа „Радљево“, угљенокопа који ће бити заменски капацитет за „Тамнава-Западно поље“ у будућности и бити ослонац стабилне производње угља. Председник је поново истакао

Подршка борби против вируса

Колубарски хероји из сенке били су ту свих 365 дана у години, свих седам дана у недељи, 24 сата свакога дана и без обзира на временске услове, хладноћу, кишу, врућине, учинили све да у црвеним ковид зонама раде репиратори и на тај начин помогли борбу српских лекара са вирусом.

подршку рударима „Колубаре“ и када је одобрио куповину нове производне опреме, која ће значајно утицати на повећање продуктивности рада – истиче Мишковић.

Иза свих нас је, како каже наш саговорник, изузетно тешка година. И у „Колубари“ је било губитака међу радницима, који су нажалост преминули услед последица изазваних инфекцијом вируса Covid - 19. Много радника је прележало вирус, било је лакших и тежих клиничких слика.

– У протеклој години смо, као и током ранијих година, имали одличну сарадњу са Миодрaгом Ранковићем, председником Синдиката радника „Колубаре“, у свим важним активностима и пословима – каже Мишковић.

Сви заједно, несебично и са великим жаром, као лекари и друго медицинско и немедицинско особље, рудари „Колубаре“ су стали уз своју државу и у веома тешким тренуцима дали максимум да обезбеде стабилност електроенергетског система у веома изазовном периоду. У условима светске пандемије, за сваку државу је од виталног значаја било редовно снабдевање електричном енергијом, посебно због здравственог система. Без струје не би могли да раде респиратори, као ни друга медицинска опрема. Организација онлајн наставе би без струје и интернета била немогућа.

– Кључну улогу у остваривању ових циљева имали су сви радници ЕПС-а и радници „Колубаре“, који су и у најтежим временима били и остали ослонац и стуб државе и друштва. Још једном су наши запослени доказали да су најбољи када је најтеже. И поново је до изражаја дошла чињеница да људи који раде у „Колубари“ воле свој посао, воле свој колектив и поштују отаџбину – рекао је Мишковић.

Цео ланац у Огранку РБ „Колубара“ је функционисао перфектно. Додатно је значајно истаћи да је реч о веома великом систему са великом бројем радника, који се по први пут сусрео са пандемијом непознатог вируса, која је донела нова правила понашања у читавом свету. Ипак, сви су се брзо прилагодили и добро организовали.

– Од производње на свим активним колубарским коповима, преко запослених у свим деловима ОЦ „Прерада“ који су по плановима и предвиђеној динамици организовали испоруку угља за широку потрошњу и снабдевали индустрију, привреду и домаћинства угљем, како би компаније и фирме наставиле да раде нормално,

Копови спремно дочекали зиму

а породице имале довољно енергената. Запослени „Метала“ су радили на одржавању свих производних машина и механизације и на тај начин обезбедили сигурност и исправност рада и повећали безбедност свих радника на коповима. Колеге из ОЦ „Пројект“ су биле ослонац свих пројеката, од израде, преко инвестиционих радова на лицу места. Поред запослених у оквиру производне функције, колеге из економских, комерцијалних и корпоративних послова су заједно са нама, били стуб стабилности и добре организације система – наглашава Мишковић.

Уз редовне послове производног процеса, како наводи наш саговорник, радило се и на набавци нове производне опреме. Реч је о монтажи модерних станица које ће олакшати и осавременити рад. У поступку је и покретање набавке новог БТО система, који ће значајно подићи капацитет производње и олакшати рад запосленима у самим погонима. То ће бити модеран производни систем, попут оних који се користе на европским коповима, у складу са строгим условима заштите животне средине.

Благовремено припремљени редовни ремонти рударске механизације значајно утичу на стабилност целокупног система, остваривање планова производње угља и јаловине и потпуну искоришћеност расположивих производних капацитета. Упркос пандемији и ванредном стању,

током 2020. године радило се на текућем и инвестиционом одржавању опреме.

Сервиси производне опреме су рађени током целе године у складу са плановима и потребама. Годишње инвестиционе оправке су завршене у складу са предвиђеном динамиком, квалитетно и на време.

Годину за нама обележили су и бројни послови на унапређењу заштите животне средине у РБ „Колубара“. На основу споразума са локалним самоуправама на којима се врше рударски радови, ЈП ЕПС, Огранак РБ „Колубара“ има одличну сарадњу са представницима општина Лазаревац, Уб, Лајковац, Љиг, Обреновац. Како наглашава Мишковић, партнерска сарадња је резултирала отварањем бројних радова и инвестиционих послова, попут почетка изградње нове трафостанице у Лазаревцу, улагања у инфраструктуру на територији

Ремонти – предуслов сигурног рада

Неопходно је истаћи важност квалитетно урађених годишњих ремоната производне опреме, који су основни предуслов за сигуран рад механизације током читаве године, а првенствено током зимског периода, када је потреба за угљем највећа, а услови за рад најтежи.

ових општина, а све у циљу побољшања услова за живот грађана.

Такође, константно се ради на побољшању услова рада за запослене у „Колубари“, као и редовној едукацији свих запослених о важности безбедности и здравља на раду. Све ове активности су током 2020. године донеле и резултате. Повреде запослених у РБ „Колубара“ су смањене за 27,6 процената у односу на 2019. годину, а посебно радује чињеница да у претходној години није било повреда на раду са смртних исходом. Планирано је да се у наредном периоду настави са превентивно-едукативним радом са запосленима у свим деловима Огранка РБ „Колубара“.

– Желим да се још једном захвалим свим радницима Огранка „Колубара“ без изузетка, на свему што чине и посебно на свему што су учинили у претходној години – рекао је на самом крају разговора за прво издање часописа у новој години Милан Мишковић и честитао празнике:

– Свим радницима и њиховим породицама желим пуно здравља, успеха и благодати у новој години. Надам се да ће 2021. година бити боља од претходне, а за нас још успешнија. Верујем да ћемо сви ми заједно, и у текућој и у годинама које долазе, дати максимум да Огранак РБ „Колубара“ остане поуздан ослонац српске енергетике, као и до сада.

Н. Живковић

Започето осам важних инвестиција

Постројење за прераду,
оплећење и транспорт
угља остварило годишњи
план и реализовало
неколико великих
улагања која ће повећати
ефикасност производње

О најзначајнијим пословним подухватима, започетим инвестиционим пројектима и планираним обавезама током наредних 12 месеци разговарали смо са директором Постројења за прераду, оплећење и транспорт угља Александром Милићевићем, који је, као што је то обичај у јануару, коментарисао и производне резултате остварене током претходне године.

– И поред проблема проузрокованих пандемијом коронавируса, која је свима отежавала посао, морам истаћи да сам задовољан постигнутим резултатима и оствареном производњом која је била један одсто већа од плана. Ти резултати су постигнути захваљујући великом залагању запослених у свим погонима „Прераде“ – рекао је Милићевић на почетку разговора.

Наш саговорник је додао и да се од почетка епидемије у погонима „Прераде“ предузимају бројне превентивне мере и активности, које примарно треба да сачувају здравље запослених, али и да им у исто време омогуће да остварују све планиране производне задатке.

– Упркос потешкоћама, за нас је претходна година била година инвестиција јер је започето осам значајних пројеката, од којих су неки готово приведени крају. Амбиција нам је да остваримо још ефикаснију и квалитетнију производњу, тако да ћемо и у наредном периоду наставити послове које смо започели у оквиру овог великог инвестиционог циклуса – истакао је наш саговорник.

После више од три деценије у РЈ „Сушара“ започета је реконструкција аутоклава (судова под притиском у којима се суши угаљ), чиме ће бити продужен њихов радни век. То су обимни радови током којих се мења готово три четвртине посуде под притиском и који до сада нису рађени.

■ Александар Милићевић

– Реч је о капиталном послу, чија је вредност око 320 милиона динара. Планирано је да буде реконструисано свих 16 аутоклава, по четири аутоклаве сукцесивно. Успели смо да завршимо многе послове, неке и знатно брже него што смо планирали. Иако је по уговору рок за завршетак радова предвиђен у јуну 2021. године, очекујемо да свих 16 аутоклава буде реконструисано до априла, што је, с обзиром на околности, велики успех и извођача радова и радника Одржавања Оплећења – нагласио је Милићевић.

Када је реч о пословима који имају за циљ подизање ефикасности рада Топлане, у овој години биће настављена реконструкција електрофилтера и постројења за одсумпоравање, као његова аутоматизација, чиме ће бити достигнути европски стандарди у области заштите животне средине и задовољене све норме које регулишу испуштање чврстих честица.

– Идејни пројекат студије оправданости реконструкције електрофилтера и постројења за одсумпоравања, као и тендерска документација су завршени. Када стигне сагласност за покретање поступка кренућемо са реализацијом овог пројекта, чија је вредност око 40 милиона динара. Веома важан пројекат је и аутоматизација Топлане која ће бити завршена у јулу ове године, после годишњег ремонта. Резултат реализације овог посла, вредног око 150 милиона динара, биће потпуно аутоматско вођење технолошког процеса производње у

Топлани. Такође, уградњом најсавременије опреме биће модернизован систем за надзор и управљање технолошким процесом – објаснио је директор „Прераде“.

Иначе, у Топлани је недавно завршена значајна инвестиција која је омогућила континуално мерење емисије димних гасова. Специјални електронски систем који аутоматски мери гасове и чврсте честице уграђен је на димњак овог „Прерадиног“ објекта, а укупна вредност посла износила је око 40 милиона динара.

– Уз завршетак аутоматизације Топлане планирана је и аутоматизација Сушаре, како бисмо заокружили један циклус, односно, постигли да оба погона раде у једном аутоматизованом систему. Планирано је да тендер за израду пројектне документације буде одржан током јануара, након чега ће бити објављен тендер за извођење радова, чија је вредност око 20 милиона динара – нагласио је Милићевић.

Такође, једна од важнијих инвестиција у овом делу „Колубаре“ је и изградња постројења за пречишћавање индустријских отпадних вода, чија је вредност око 900 милиона динара. Према речима нашег саговорника, очекује се покретање јавне набавке у првим месецима ове године.

– Када је реч о изградњи новог постројења за производњу електричне енергије, захваљујући разумевању пословодства ЕПС-а и „Колубаре“, активности су интензивирани. Пројекат је завршен, ускоро следи усвајање од стране Стручног савета „Електропривреде Србије“, након чега ће бити расписан тендер за извођење радова – каже на крају разговора Александар Милићевић, истичући да је поносан на то што су успели да ових осам водећих инвестиција доведу готово до краја.

Т. Симић

Замена железничког транспорта

Када је реч о Пројекту замене железничког транспорта трачним транспортером на релацији Сува сепарација – Мокра сепарација у дужини од 800 метара, завршен је тендер за јавну набавку и у току је преглед пристиглих понуда. У „Преради“ очекују да ће за овај посао (вредности око 522 милиона динара) ускоро бити одређен извођач радова, а према плановима, да посао би требало да буде завршен у наредних годину и по дана.

Година за нама била је још једна прилика да нам они који немају право на слабост и страх покажу како се поступа у најтежим ситуацијама.

Док је цела држава са стрепњом и надом гледала у лекаре, који заслужено носе титуле јунака свих ових месеци, из другог плана даноноћно је деловала једна друга сила, без које би чак и бели мантили били немоћни.

Плави комбинезони, хвала вам и срећно!

А. П.

■ У најтежим тренуцима рудари су, као и увек, показали одговорност и посвећеност

Током 2020. године на коповима „Колубаре“
произведено је више од 30 милиона тона угља

Рударски радови наставили су
да мењају географију овог краја

■ Захваљујући моћним рударским машинама
сијају сијалице и ради сваки апарат у болницама

■ Председник Србије Александар Вучић
посетио је запослене половином маја

■ Радило се добро, а биће и боље

Годину су, без обзира на потешкоће, обележила улагања у модернизацију производње

Аутоматизација система за контролу повећаће ефикасност

Али, и у 2021. биће најважнији људи

Упоредо са припремама за долазак опреме са Поља „Д“, током 2020. произведено око три милиона тона лигнита

Када је реч о рударским радовима у источном делу колубарског басена, ванредне околности настале због епидемије коронавируса, које су обележиле годину за нама, нису могле доћи у ложије време.

Наиме, управо у том периоду спровођено је пресељење система и багера са Поља „Д“, које се гаси, на Поље „Е“ и Поље „Б/Ц“. Истовремено, то је подразумевало да Поље „Б/Ц“ реализује бројне реконструкције својих система и тако се припреми за долазак нових багера. Сувишно је и говорити колико је епидемија све ове послове, и иначе обимне и захтевне, додатно компликовала. Како нам је рекао Зоран Читлучанин, технички директор Поља „Б/Ц“, било је потребно много планирања и много размишљања о сваком могућем сценарију, уз јасно издвојене приоритете који се морају одржати по сваку цену.

Узимајући у обзир све ово, готово невероватно звучи чињеница да су рудари овог копа баш 2020. године остварили изузетан производни резултат на угљу од око три милиона тона, што није забележено ни током много мирнијих година. На БТС угљеној линији, заједничкој са Пољем „Д“, на којој раде „глодар 8“, „глодар 1“ и Ц700, током целе године ситуација је била стабилна, што се и види из резултата.

– Нажалост, зарад угља били смо присиљени да платимо данак у производњи јаловине, где смо у заостатку. Протекле године не само да смо се носили са новонасталим околностима већ се на неки начин и природа уротила против нас. Били смо присиљени да у ходу мењамо технологију и бавимо се пословима и ситуацијама које су нам биле врло важне, а које су нас коштале боље производње јаловине – износи Читлучанин и уједно нам нуди подрбно појашњење.

– На пример, на Првом БТО систему који „глодаром 6“ ради на откопавању и формирању степеница завршне северне косине у једној зони која се морала проћи, наишли смо на сам камен, тачније „камени зид“, што се веома ретко појављује на коповима. Ту смо много времена изгубили. Покушали смо све оно што је раније у сличним приликама на коповима рађено и све чега смо се сетили. Одваљивали смо тај камен дрегљанима, а одмах потом улазили у нови проблем, јер су поједине громаде биле толике да се нису могле утоварити. „Глодар 6“ је био у веома тешкој позицији, па нас није зачудило када је половином године дошло до проблема са куглбаном, због чега је

производња јаловине на овом систему била додатно умањена. У октобру му се придружио „глодар 4“ са Поља „Д“ који сада ради сам на овом систему, јер је „глодар 6“ средином новембра ушао у инвестициону оправку која ће трајати до половине јануара – каже Читлучанин.

Када је реч о Другом БТО систему са „глодаром 5“ који практично чисти терен испред „глодара 1“, он је добар део године провео у зони Старе – Нове монтаже и подручја старог утовара одакле је и кренуло Поље „Д“. Како нам је Читлучанин рекао, то је део где је преостало много разноразног крша, металног отпада, масе камена којом су ту засипани железнички колосеци, а само земљиште је мочварно.

– Све то заједно било је веома изазовно за рад система. Сада је багер ушао у стару кипу која по неким сазнањима датира још од првог површинског копа „Колубаре“, Поља „А“. Малтене истог момента када је изашао из „мочваре“ и дохватио се песка, одмах је у децембру, који иначе није месец када се постижу рекордни резултати, пребацио пола милиона кубика јаловине – објашњава технички директор копа и додаје да је, што се тиче јаловине, на Пољу „Б/Ц“ ипак главни Четврти БТО систем.

На њему је првобитно планирано да „глодар 2“ у инвестициону оправку уђе у марту и потом крене да копа на Пољу „Е“.

– Да се ситуација одвијала тако, план на јаловини сигурно бисмо премашили. Међутим, заједно са управом копова, закључили смо да је то једини багер који може да уђе у заводњене пескове. Услед његових перформанси, специфичног притиска на тло, дужине стреле – он се показао као идеалан за то. Тачније, био је

једини багер који је овај посао могао да обави. На тој позицији је радио од марта до октобра и тако је завршио велики посао на откривању угља јер смо сада спремни за долазак „глодара 7“ са Поља „Д“ – објашњава Читлучанин промену првобитног плана, уз уверење да није било другог, алтернативног начина да се угаљ ту открије.

Тако је моћни „глодар 2“ у заслужену инвестициону оправку ушао тек по завршетку посла. Затим је ступио у зону која је била планирана у марту и одмах, за 20 дана рада у децембру, остварио око 680.000 кубика јаловине, што би значило милионску производњу на месечном нивоу.

Како је захваљујући „двојци“ отворена велика површина угља, на копу су сасвим спремни за долазак „седмице“. Уједно, багер Ц700 је ангажован на чишћењу рубних делова на овом положају, јер на овом копу сматрају да је штета да „седмица“ троши време на то. Како Читлучанин каже, план је да Ц700 практично очисти неки мало проблематичнији угаљ и остави што бољу ситуацију за придошлицу.

Д. Весковић

Нову годину дочекали спремни

Ма колико да је година коју смо испратили била тешка и захтевна, још једном је потврђено да рудари Рударског басена „Колубара“ могу да одговоре на сваки изазов који се пред њих постави. – И у новој години на Пољу „Б/Ц“ очекује нас много посла, али и много добрих резултата, јер смо све припремили за то – истиче Зоран Читлучанин.

Занат који изумири

■ Мирко Пантелић и Срђан Живановић

Чувари овог старог занимања углавном су га одабрали угледајући се на своје очеве или дедове. Данас, уз буку и врућину, они савијају делове кашика за багере и израђују и обнављају гибњеve шинских возила

Тежак је ковачки посао – сваки метални део да се исправи и поправи. Али, тај занат изузетно вреди. Колико је важан можда најбоље знају пољопривредници. Када је реч пак о „Колубари“, која је ризница многих заната, ковача је тек неколицина. Сви су окупљени у једном одељењу у оквиру Погона за централни ремонт „Метала“. Они се, у трци са новим технологијама, боре да очувају занат који носе у крви и чије тајне су им пренели деде, ујаци или стричеви од којих су многи пензију зарадили баш у овој малој радионици.

А у њој се и даље свакодневно разлеже звук чекића који у добро увежбаном ритму удара у ужарено гвожђе, као и звук пуцкетања ковачке ватре припремљене за разгрејавање материјала. Славко Нешковић, најстарији радник у Одељењу за ковачке радове, у току наше посете користио се поступком слободног ковања, ручно, између чекића и наковња. Ово је уједно и најстарији начин ковања, који се данас све ређе виђа.

Славко је помоћни радник, али је научио да ради све занатске послове и да помаже својим колегама. Свој радни век започео је на Пољу „Б“, али каже да је овде пронашао себе. Истиче солидарност и слогу међу колегама, што и њихово приватно дружење ван посла показује, јер се често окупљају ван радног времена.

Уверили смо се да је посао ковача прљав и тежак, јер су висока температура и бука у опису овог радног места. Посебно је напорно када ради пнеуматски чекић, односно маљ, који је веома гласан. Њиме

су, у моменту наше посете, управљали Мирко Пантелић и Срђан Живановић, ковачи који су овај занат наследили од својих дедова.

Срђан је најмлађи радник у радионици, има 30 година, од чега, са бенефицијама, чак 14 година радног стажа. Када смо га питали да ли је постао ковач јер је заволео овај занат гледајући dedu, или је нешто друго у питању, са осмехом нам је одговорио да је морао. Наравно, то је била његова шала, јер Срђан и приватно помаже у радионици свог деде и тренутно су једини ковачи у Лазаревцу.

Његов колега Мирко је предрадник на овом одељењу и иза њега је 30 година радног искуства. Од првог дана је у истој радионици у којој је његов покојни деда радио, тако да и Мирку ковачки занат тече у венама.

– Када сам почео да радим деда ми је рекао да треба да се трудим да будем добар радник, на неки начин ми је то оставио у аманет, па нисам имао много избора, него да га послушам – нашалио се и додао да би ковачки занат требало да се очува. Има две ћерке, али да има сина, сигурно би му пренео своју љубав према овом занимању.

М. Пауновић

Главни радни задаци

Како нас је упутио Предраг Стојановић, шеф радионице у оквиру Одељења за ковачке радове, главни радни задаци ове екипе су савијање кутија зуба кашика за багере, ножева кашика, израда и регенерација гибњева шинских возила, разни поступци слободног ковања и термичка обрада метала.

Технолошки поступак ковања обухвата загревање припремка на ковачкој ватри, ковање уз помоћ ковачких клешта, термичку обраду, чишћење отковка и његову контролу.

Сви процеси термичке обраде састоје се из три фазе: загревање до жељене температуре, држање на тој температури ради трансформације материјала и хлађење управљаном брзином. Савијање кутија зуба кашика је најзаступљенија активност, где се припремци у топлој стањи статички сабијају, уз мале брзине деформисања.

■ Славко Нешковић

■ Поступак савијања зуба кашика

■ Параметри квалитета колубарског угља

Допринос геолошкој струци

Обрадом 7.060
бушотина
добијен први
синтетизован приказ
морфоструктурних
карактеристика
басена са прорачуном
укупних количина
угља депонованих
пре експлоатације

Богољуб Вучковић, главни инжењер за геологију у ОЦ „Пројект“ Рударског басена „Колубара“, прошле године је одбранио магистарски рад на тему „Процена параметара

квалитета угљева колубарског басена“ на Катедри за економску геологију Рударско-геолошког факултета у Београду. У оквиру истраживања, које је спроведено као фаза у припреми рада, први пут од почетка рударења на овим просторима комплетиран је списак свих истражних бушотина (са подацима) на свим лежиштима колубарског рударског басена.

– Рачунајући затворене, активне и будуће копове, укупно је обрађено 7.060 бушотина. Тиме је добијен први синтетизован приказ морфоструктурних карактеристика басена са прорачуном укупних количина угља депонованих пре експлоатације – рекао је Богољуб Вучковић, који је рад одбранио под менторством проф. др Драгана Животић.

Вучковић у раду истиче да су лигнити „Колубаре“

нискокалорични меки мрки угљеви мале топлоте сагоревања, ниског садржаја сумпора и добрих технолошких карактеристика, као и да се у поређењу са другим угљевима успешно могу користити у термоелектранама без повећаног загађења животне средине.

– Технике бушења, начин картирања и опробавања угља мењани су током деценија. Од почетних фаза, када је угаљ био компактан и са дебелинама до 40 метара, почетком 21. века стигло се до раслојеног, танког и мање квалитетног угља. У трагању за уједначеном калоричном вредношћу угља дошло се до хомогенизације, технологије којом се у контролисаним условима наизменично мешају количине лошег и доброг угља. Због тога се мења и концепцијски приступ геолошком опробавању,

а значајан је податак о скраћењу дужине појединачних проба из бушотина на један метар – каже аутор.

Истраживањем око четири милијарде тона угља геолози „Колубаре“ су дали огроман допринос развоју рударске индустрије Србије, целог региона, па и шире.

– Пред геолошком струком су нови радни, стручни и научни изазови. Вероватно ће наредних деценија фокус бити на бољем одређивању квалитета угља, његових морфоструктурних карактеристика и дефинисања услова откопавања. Предстоје обимна и захтевна додатна истраживања угља и неметаличних сировина, која ће бити урађена у складу са савременим технологијама – закључио је Вучковић.

М. Караџић

Софтвер за помоћ при онлајн учењу

„Интелигентни лични асистент“ ђацима ће омогућити приступ информацијама у сваком тренутку и учиниће учење занимљивијим, а наставницима ће олакшати посао

■ Део сложног тима

Петочлани тим ученика Техничке школе „Колубара“ у Лазаревцу недавно је освојио прво место на Регионалном такмичењу средњошколаца „Пословни изазов“ које је реализовала организација „Достигнућа младих у Србији“. Такмичење у предузетничким вештинама окупило је ученике из 15 средњих школа са београдског подручја. Задатак тимова био је да осмисле производ или услугу који ће унапредити онлајн учење. Уз помоћ својих ментора средњошколци су креирали бизнис планове и члановима жирија одржали онлајн презентације у којима су изложили своје идеје. У лажаревачком тиму је било њих петоро: Стефан Игњатовић, Филип Миловановић, Зорана Милановић и Коста Павловић, сви ученици четврте године, и Кристина Николић, ученица треће године. Спојена су два смера, електротехничари рачунара и финансијски техничари.

Наставник економских предмета у Техничкој школи „Колубара“ Марија Симић,

Више пута награђивани

Ученици Техничке школе на такмичењима која организују „Достигнућа младих у Србији“ у протекле три године бележили су запажене резултате. На Регионалном такмичењу ученичких компанија 2019. године освојили су прво место за „Уређај за аутоматизовано заливање собних биљака“, а затим, почетком 2020. године, друго место за „Уређај за коминуцију“ – уситњавање пластике, алуминијума и стакла. За овај други пројекат добили су велику помоћ ЕПС-а и стручњака из „Метала“. Наши саговорници се надају да ће и на предстојећем националном, па балканском такмичењу, њихов софтвер за помоћ при онлајн учењу освојити прво место.

која је била ментор, пружила им је сву потребну подршку да се од идеје, замисао преточи у пројекат. Она истиче да је за успех најбитније да се препознају ученици који могу да се повежу и створе добар тим који може да буде функционалан, али и да се пробуди њихова радозналост и да се мотивишу да уче и стичу нове вештине.

– Задатак је био да унапредимо онлајн наставу. На почетку смо сагледали из њиховог угла шта је то што им је недостајало. Они су осмислили идеју о пласирању софтвера који би представљао „интелигентног личног асистента“. Нисмо хтели да заменимо професоре, јер је рад са наставником нешто непроцењиво, али у овом случају ђаци имају помоћ и виртуелног наставника који ће им бити доступан 24 сата. Овде ученик има могућност не само да преслуша оно што му треба већ и да са софтвером разговара и поставља питања о ономе што га занима из градива. Све што траже може на пластичан начин да се дочара и да се види – објашњава Марија Симић.

Ученица Зорана Милановић истиче да у оквиру екипе нису делили задужења, већ су заједно радили у свакој фази.

– Мислим да би наш софтвер доста унапредио образовање уколико би га Министарство просвете подржало. С обзиром на то да није могуће да професор буде присутан у сваком тренутку када је ђацима потребно појашњење неких недоумица у вези са лекцијом, много би нам значао софтвер који омогућава да у сваком моменту

преслушамо лекцију и поставимо било које питање – објашњава Зорана.

Стефан Игњатовић се слаже да се софтвером онлајн образовање подиже на виши ниво, отвара се могућност да учење буде занимљивије и да има више интеракције.

Филип Миловановић истиче да је софтвер велика помоћ и професорима, а не само ђацима.

– Ученици би могли на свом софтверу да поставе лик холограмског професора или да креирају измишљен лик и да једноставно директном интеракцијом причају са њим и постављају питања при чему би софтвер од одређених кључних речи из тог питања пронашао одговоре из своје велике базе података. Постоји и друга опција да приступе софтверу путем чета – рекао је Филип и додао да је софтвер превише комплексан да би средњошколци успели сами комплетно да га реализују, па су им сарадници на пројекту били програмери једне компаније, са којом су ступили у контакт.

Такмичење „Пословни изазов“ конципирано је тако да подстакне средњошколце да употребе своје вештине на иновативан начин, да унапреде предузетнички дух и повећају своје могућности за запошљавање. Ученици ТШ „Колубара“ својој ученичкој компанији дали су назив „Штаке XXI века“ и он има метафорично значење, као што штаке помажу у животу, тако и њихов софтвер помаже у настави у 21. веку, веку дигитализације и роботике.

М. Радосављевић

Добра сарадња два суседа

Приоритети у наредном периоду слични као и на територији наше локалне самоуправе – изградња индустријске зоне и обилазнице и решавање проблема водоснабдевања

Резимирајући минулу годину, Андрија Живковић, председник Општине Лајковац, укратко је сумирао резултате рада локалног руководства и најавио нове пројекте, од којих многи подразумевају сарадњу са лазаревачком локалном самоуправом и Рударским басеном „Колубара“.

– Као што је познато, површински копови простиру се делом на територији Лајковца и наша општина уско је везана за „Електропривреду Србије“, јер се буџет планира на основу накнаде за ископавање лигнита. Планирано је да овогодишња буџетска средства износе 916 милиона динара. То је мање него претходних година, јер је Лајковац 2019. године уредбом Владе Републике Србије остао без накнаде за загађивање животне средине, па се износ од 130 милиона динара усмерава ка Министарству заштите животне средине. На другој страни, износ од 300 милиона динара, који добијамо на основу експлоатације угља на својој територији, остао је исти – објашњава Живковић.

Председник општине подсетио је да је Лајковац настао почетком 20. века захваљујући проласку пруге уског колосека

■ Андрија Живковић

и да сада, век касније, пролазак ауто-пута „Милош Велики“ значи нову велику развојну шансу за ову варошицу.

– То је несумњива основа за развој и важно је искористити погодности на прави начин. У селу Непричава је једна од највећих петљи на постојећој траси коридора. Донет је план детаљне регулације за индустријску зону која ће се простирати на 150 хектара око саме петље. Приоритети су изградња индустријске зоне и обилазнице, као и отварање нових радних места – рекао је Живковић, додајући да без обзира на везаност за „Колубару“ треба тражити алтернативна решења за запошљавање.

Живковић је, говорећи даље о важним пројектима планираним за наредну годину, навео да се вишедеценијски проблем водоснабдевања последњих година решава у фазама. Велики део примарне мреже

финансиран је према споразумима са „Колубаром“ на основу пресељења Малог Борка и Скобаља. Део сеоских насеља покривен је примарним водоводом који је везан за пуштање у рад хидросистема Стубо-Ровни. Протеклих четири-пет година у примарни водовод уложено је више од 150 милиона динара.

– Испорука и квалитет воде су бољи, трудимо се да смањимо губитке. Наставићемо радове како би у сеоским срединама и Лајковцу, а посебно у вишим деловима варошице током летњих месеци, био решен проблем пијаће воде. Надамо се да ћемо заједнички наћи модел да повећамо капацитет изворишта у Непричави и тиме осигурамо стабилну испоруку и Лајковцу и Лазаревцу – рекао је Живковић.

Заједно са „Путевима Србије“ током 2019. и 2020. године урађено је више од 50 километара нове путне мреже. Општина кроз субвенције подстиче и развој пољопривреде, а посебно младе пољопривреднике како би остали на селу. Такође, у кризној 2020. години пружана је помоћ пензионерима и социјално осетљивим категоријама становништва.

Део пројеката локално руководство је реализовало у сарадњи са Канцеларијом за јавна улагања, која је у 2020. години определила готово 400 милиона динара за реконструкцију Основне школе „Миле Дубљевић“, односно издвојеног одељења у Бајевцу и Средње школе „17. септембар“.

Уз подршку образовању и култури, улаже се и у спортску инфраструктуру. Изградња затвореног базена је завршена, у току су радови на котларници. Ако епидемиолошки услови дозволе, базен ће у марту или априлу почети да ради. У близини су два фудбалска терена, школе, спортска хала и вртић, па би требало да цео простор постане препознатљива спортско-рекреативна зона.

М. Караџић

■ Лајковчани су недавно добили затворени базен

Депонија у Каленићу

Решавању проблема комуналног отпада умногоме ће допринети будућа регионална депонија у Каленићу. Живковић очекује да депонија почне да ради до краја 2023. године. Уз праћење трендова у екологији, пројекат није важан само за Лајковац већ и за читав регион јер ће се решити проблем одлагања смећа за укупно 15 локалних самоуправа.

– Желим да на сарадњи и помоћи на овом, али и на бројним другим пројектима, захвалим Милораду Грчићу, в. д. директора ЕПС-а, и Милану Мишковићу, директору за производњу угља РБ „Колубара“ – рекао је председник Општине Лајковац.

Мисли реално, ствара апстрактно

Миле Шаула, руководилац Центра за испитивање угља и отпадних вода у „Преради“, већ више од две деценије успешно се бави сликарством, водећи се истим принципима према којим ради свој посао у РБ „Колубара“ – предано, посвећено, стално тежећи унапређивању. Своје најновије радове различитих формата, који су настали током претходне две године, а први пут су приказани ликовној публици, Лазаревчанима је представио током децембра, изложбом под називом „Приче о човеку птици“.

– То су приче о човеку затеченом у неочекиваном окружењу, тамо где се дешава необичност и тишина. То је свет у коме човек-птица тражи место и време, не би ли напакон и сам полетео. Радови одражавају и ову неизвесну ситуацију због епидемије коронавируса, где смо сви некако паралисани, а у неким нашим плановима, амбицијама, сви бисмо хтели да узлетимо, али нам просто ова реалност, оваква каква је, не дозвољава – каже Шаула.

Радови приказани у оквиру децембарске изложбе само су наставак ликовног истраживања и промишљања која је наш саговорник, иако инжењер по занимању, започео још пре неколико деценија.

– Љубав према сликарству јавила се још током мојих студија на Технолошком факултету средином 90-их година, када сам паралелно уписао и историју уметности. Убрзо су кренули моји први сликарски радови које сам представио на пролећној изложби Удружења ликовних уметника Србије 1998.

године. То је била велика ревијална изложба са строгим критеријумима селекције, а уврштавање у листу излагача био је огроман подстицај за мој даљи рад – открива нам Шаула почетак свог сликарског пута.

Прву самосталну изложбу одржао је 2000. године у галерији СУЛУЈ у Београду, након чега су оне почеле да се нижу једна за другом. Током година које су уследиле, Шаула је остварио запажену излагачку каријеру учествујући на бројним групним и самосталним изложбама у Америци, Белгији, Италији, Немачкој и Француској.

Након што је послао свој портфолио „Салону нових реалности“ („Salon des Realites Nouvelles“), уследио је позив из Париза, тако да Шаула од 2002. године редовно излаже своје радове на најпознатијем међународном салону апстрактне уметности. На овом салону, који сваке године окупља око 400 уметника из целог света, Шаула је освојио награду „Prix Marin“ 2006. и 2011. године.

Осим ових престижних сликарских награда добитник је и прве награде „MatrixArts International exhibition“, Сакраменто 2001, „Residence Cite

Internationale des Arts“, Париз 2002, као и награде „International Workshop Mostrarsi“, Милано 2010. године.

– Награде значе јер су у неком смислу потврда да дело живи интензивним животом и да је уметник нашао прави пут да изрази неку енергију, мисао, емоцију. Али авантура се наставља, ништа се наградама нити завршава, нити почиње. Интензивна уметничка активност је најбитнија – скромно каже лазаревачки сликар светског гласа.

Говорећи о свом стваралаштву Шаула каже да се у његовом сликарству преплићу симболи различитих епоха виђени на субјективан начин.

– Моје сликарство је првенствено фокусирано на апстрактно, с тим што је увек на ивици неких препознатљивих форми, сликарство које може подсећати на неке ствари из нашег окружења. Волим природу, која се можда директно не преноси на слике, али кроз неке механизме подсвести та шароликост, животност, можда се препозна у сликама. Основно место дешавања мојих слика и цртежа нека је врста дивље природе, простор између светова у коме равномерно

егзистирају елементи из света снова, митологије, театра, поезије, филма – објашњава Шаула.

Страст и жеља за новим стварањем код нашег саговорника не престаје и у овом тренутку, он има осећај да праве ствари тек долазе. На питање да ли слику објашњава посматрачу или мисли да свако треба да је доживи на свој начин, Шаула каже да оно што слику чини богатијом и што му је посебно занимљиво је да гледа и слуша како је људи анализирају, како препознају и проналазе мотиве на различите начине.

– То је сасвим разумљиво, јер смо сви другачији и различито размишљамо о различитим стварима. У дружењу са пријатељима, колегама са посла, не потенцирам причу о сликарству, јер схватам да то није област која сваког интересује и да поимање сликарства из њихове перспективе можда није исто као моје. Мислим да је битно да вас људи памте не само као уметника већ као доброг човека. Све су то трагови који остају иза нас – каже на крају разговора Шаула.

Т. Симић

Ликовни салон

Излагачку сезону Модерна галерија Лазаревац традиционално завршава Децембарским ликовним салоном, који ће трајати до краја јануара. Ове године публици су се кроз различите технике и мотиве представљају Миле Шаула, Милош Богдановић, Татјана Војиновић, Зоран Ерић, Јанко Масловарић, Данило Мијатовић, Тамара Митровић, Александар Павлић, Стефан Петронијевић, Владимир Петровић, Душан Рајшић, Миле Рајшић, Миленко Стевановић, Анка Стојановић и Душко Шурлан.

Дух Тројиног двокорака

Жика Трица био је убеђен да на „Балерини“ постоји нека необјашњива чаролија и да се управо због ње, чак и по мрклом мраку, види као да је дан

Једна лазаревачка урбана легенда каже да је Жика Трица баш ту, на „Балерини“, изучио шут за три поена. Прича се да је углавном вежбао у глуво доба ноћи, да га нико не види, па би се следећег послеподнева на баскету правио важан. Руку на срце, ретко кад је машио. Има сведока који се заклинају да су били присутни када је, седећи на клупици за резервне играче и везујући пертле на својим белим „шангајкама“, ноншалантно, једном руком, два пута заредом погодио кош без коске.

Много година касније неком свом добром пајтосу наводно је открио дуго чувану тајну како је сигуран да на том култном игралишту постоји нека необјашњива магија. Био је потпуно убеђен да је у питању нека виша сила, и да се управо због те чаролије, чак и по мрклом мраку, на терену види као да је дан. Након тог признања и други баскеташаи отворили су душу и причали како су попут Жикаћа доживели слична искуства.

Одавде се у елитни кошаркашки свет отиснуо и Стефан Бирчевић. Неуморно увежбавајући тројке под надзором исто тако славног некадашњег кошаркаша ваљевског „Металца“ Дулета Стевановића, није могао ни да претпостави да ће на Олимпијским играма у Рију играти један на један против славног Дуранта и његових профи НБА компаноња.

И док једни тврде да је управо небеска чаролија, о којој је причао Жика Трица, била пресудна да се Бирча окити сребрном олимпијском медаљом, већина верује у једну другачију, али исто тако прилично необичну теорију. Да се у Бирчиној десници, којом је с линије 6,75 затрпавао кошеве широм света, налази магија саткана од великих очекивања, огромних жеља и немерљиве енергије, с којом су стотине дечака први пут крочили на „Балерину“ маштајући да једног дана постану звезде.

Како је повученог дугајлију из Шопића на утакмици против америчког дрим тима, неким невидљивим судбинским везама заправо водила иста она самоувереност, храброст и инат покојног Троје који је на првој утакмици одиграној пре готово пола века на „Балерини“, између ОКК „Београд“ и КК „Колубара“, надмено кренуо на двокорак,

■ Слободан Недељковић: За „Балерину“ долазе боља времена

мада га је у рекету чекао горостасни центар југословенске репрезентације Рајко Жижић.

Поред Жижићеве банане, због које су га из дна душе омрзли сви они који су се тог летњег поподнева 1975. године нашли у публици, историјска утакмица остаће упамћена и по томе што су играчи и чланови управе лазаревачког клуба, дан пре меча, лопатама, ашовима и крамповима у брду поред игралишта исклесали трибине.

Кошарка у Лазаревацу почела је да се игра почетком 60-их година прошлог века, на тада једином кошаркашком терену који се налазио у дворишту старе гимназије. Ту, у Бугармали, будући кошаркаши би врло брзо овладали кошаркашким вештинама. Уместо тренера у савладавању технике контроле лопте највише им је помагао озлоглашени Буља, лимар.

Сви који су познавали тог пасионираног ловца на дивље животиње слажу се да је био велики намћор. Јер у случају да лопта незгодно одскочи преко плота у његову авлију то би уједно значило и крај тренинга. Још увек се препричава чика Буљин ђаволји ритуал. Кажу да се чудно церекао док је с неким необичним жаром у очима секао лопту на комаде.

„Балерина“ данас изгледа нестварно у односу на тај заборављени гимназијски терен од увалане црне шљаке. Зелени тартан, зглобни кошеви, рефлектори, бетонске трибине... Ту су чак и мрежице исплетене од гвоздених ланаца. Као да су управо

скинуте с обруча неког усамљеног коша из неосветљеног парка запуштеног чикашког црног кварта. Све је спремно за магију. Само нема баскеташа као некад. Као да је чаролија напустила ово култно место.

Легендарни стрит кошаркаш Слободан Недељковић, међу баскеташима само Цора, који додуше никада није до краја прихватио назив под којим је терен на Спортском центру постао познат у граду, ипак тврди да још увек нису прошли дани славе романтичног игралишта.

– Кева ми је за 50. рођендан купила на акцији црне „џорданке“. Једва чекам да их испробам. Сигуран сам да долазе боља времена, уверен је почасни директор баскета.

На оној историјској утакмици против ОКК „Београд“ један, тада голобради, дечкић, постигао је највише кошева за „Колубару“. Двориште у коме је рођен и где и данас живи граничи се с „Балерином“. Увек се орасположи кад још понекад у ситне сате чује топот лопте.

– Страх ме је да погледам кроз прозор јер увек помислим можда је то само одјек наранџастог гумењаша с којим је Троја кренуо на онај легендарни двокорак. Не бих поново да се разочарам, јер што сам старији све ми се више чини да је ипак успео у својој намери и да је то заправо било најбоље закуцавање које сам икада видео у животу – са сетом каже стари баскеташ Цора завршавајући тако причу о чаролији с „Балерине“.

Д. Ђорђевић

Највећа српска победа

Тек у Србији 1914. године схватио сам да је љубав према слободи малих народа јача сила од насиља великих и моћних." Овако је борбени морал српских војника током Првог светског рата у својим записима описао њихов противник, окупаторски војник и учесник Церске и Колубарске битке, познати књижевник Егон Ервин Киш.

У нашој историјској литератури Колубарска битка сматра се највећом битком у историји српског народа. Истовремено, о њој се говори и као о највећој српској победи коју смо као народ извојевали сами. Са овим становиштем слаже се и историчар Ратко Вукелић и истиче да је чувена битка имала стратешки значај у више праваца, јер је непријатељска војска у потпуности истерана са српске територије.

Јуначки Гвоздени пук

Други пешадијски пук „Књаз Михајло“, познат под називом Гвоздени пук, страдао је на територији наше општине. Славно име није добио ни од краља, ни од српске Врховне команде већ, сасвим спонтано, од самих српских војника из других пукова, због изузетне храбрости и великих ратничких подвига. Ковчег са посмртним остацима краља Петра Првог Карађорђевића, од сто пуковских застав, колико их је било у српској војсци, био је прекривен управо заставом Другог гвозденог пука.

— Као што је познато, Краљевина Србија је најпре извојевала победу у Церској бици, августа 1914. године, што је била прва победа Антанте против Централних сила у Првом светском рату. То је исход којим је једна мала земља привукла светску пажњу на себе, а затим је победом у бици на Колубари 15. децембра 1914. године потпуно ослободила своју земљу, па се Аустроугарска након тога и током 1915. године није усуђивала да нападне Србију — наводи Вукелић.

Колубарска битка вођена је од половине новембра до половине децембра 1914. године, у две фазе. Реч је борбама које су вођене у ужем и ширем захвату реке Колубаре у распону од неких 220 километара од Београда до Ужица.

— Најпре су се у дефанзивној фази, после пада Ваљева, српске трупе повукле на супротну страну реке Колубаре, док су у другој, офанзивној фази, све три српске армије кренуле у контранапад — наводи Вукелић.

Најупорније трупе биле су на потезу Лазаревачки вис — Бистрички вис, на којем се налазио чувени Гвоздени пук под вођством Миливоја Станојевића Брке. Он је, видећи како му људство гине, лично повео свој пук у нови јуриш и том приликом је Кременица освојена, а пуковник Стојановић је погинуо. У његову част композитор Станислав Бинички је компоновао „Марш на Дрину“. О томе је 1964. године снимљен и чувени ратни филм, који је, заправо, једини југословенски филм посвећен Првом светском рату, насупротив

шездесетак филмова који су снимљени о Другом светском рату.

Сваке године централна манифестација обележавања успомене на погинуле ратнике одржава се 15. децембра у нашем граду, управо зато што су у дефанзивној фази Колубарске битке војници највише страдали на територији данашње општине Лазаревац, и то на положајима Друге армије. Како Вукелић истиче, Друга српска армија била је најјача војна формација под командом Степе Степановића.

Државна церемонија, која подразумева полагање венаца и одавање почаст, одржана је и ове године у Храму Светог Димитрија у Лазаревцу у чијој крипти почива више од 40.000 српских и аустроугарских војника. Истог дана, полагањем венаца и одавањем државних и војних почаста код Споменика српском ратнику у центру Лазаревца обележена је ова значајна годишњица.

М. Пауновић

Музеј Колубарске битке

Спомен-костурница која се налази у оквиру Храма Светог Димитрија у Лазаревцу, иако је маузолеј, представља највећи споменик у Србији посвећен Првом светском рату.

— Било би значајно да Лазаревац учини више на остварењу иницијативе да буде изграђен Музеј Колубарске битке, који би наш град учртао на туристичке мапе Србије и Европе — каже Ратко Вукелић.

/// Фото: Милан Цвијетић

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Birograf comp). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

